

Recept voor een sociaal
en leefbaar Oldebroek

Evaluatie programma - Transformatie Sociaal
Domein

Inleiding

Voor u ligt de eindevaluatie van het programma Transformatie Sociaal Domein. Deze evaluatie is een bijlage bij de eindrapportage van het programma Transformatie Sociaal Domein. Dit is het programma wat uitgevoerd wordt vanuit het Sociaal Domein en verbonden is aan het beleidsplan sociaal domein 2019 – 2023: Recept voor een sociaal en leefbaar Oldebroek.

In de afgelopen vijf jaar is middels de kwartaalrapportage sociaal domein middels tellen en vertellen voortgang gegeven op dit programma. In deze evaluatie nemen we u mee in een overzicht van de afgelopen vijf jaar.

Vertellen: in de kwartaalrapportages en de jaarlijkse evaluatie van de uitvoeringsagenda is uitgebreid stilgestaan bij de uitvoering binnen het sociaal domein. Het is te veelomvattend om dat hier in samenvatting weer te geven. Daarom zult u in dit document enkel een aantal toonaangevende ontwikkelingen teruglezen die van invloed zijn geweest in de afgelopen vijf jaar.

Tellen: In dit deel gaan we in op twee zaken. Eerst vindt u een weergave van de burgerpeiling die gehouden is in het najaar van 2023. Deze peiling geeft een overzicht van hoe inwoners aankijken tegen een aantal zaken. In het tweede deel hebben we op de belangrijkste thema's een cijfermatige weergave van de afgelopen vijf jaar gegeven. Hiermee beogen we de trends en ontwikkelingen die er in de afgelopen jaren zijn geweest weer te geven.

Financiën: In dit deel geven we een overzicht op hoofdlijnen van de uitgaven binnen het sociaal domein in de afgelopen vijf jaar.

We wensen u veel leesplezier!

Wat vindt u waar?

Inleiding	2
Wat vindt u waar?	3
1. Vertellen.....	4
2. Tellen.....	5
Burgerpeiling	5
Jeugd	9
Participatie	11
3. Financiën	15

1. Vertellen

Beleidsplan Sociaal Domein 2019 - 2023

In het Beleidsplan sociaal domein 2019-2023 heeft de gemeenteraad van de Gemeente Oldebroek de koers voor het sociaal domein aangegeven. Dit is vertaald naar een missie, visie en maatschappelijke effecten. Langs vier lijnen is in de genoemde periode aan deze opdracht gewerkt.

Lijn 1: Doorbouwen op de stevige basis

Deze lijn is de basislijn: uitvoering van wettelijke taken op het gebied van de Participatiewet, de Jeugdwet en de Wmo 2015 zijn hierin geborgd. We voldoen aan de opdrachten en eisen van de wetten en borgen nieuwe wettelijke ontwikkelingen.

Lijn 2: Voorkomen van problemen

Binnen deze lijn werken we aan het voorkomen van problemen binnen verschillende maatschappelijke thema's, het stimuleren van de sociale basis in de dorpen en het koppelen van de gemeentelijke dienstverlening aan deze sociale basis. Binnen deze ontwikkellijn is gewerkt aan het voorkomen van problemen binnen verschillende maatschappelijke thema's, het stimuleren van de sociale basis in de dorpen en het koppelen van gemeentelijke dienstverlening aan deze sociale basis.

Lijn 3: Meedoen

Binnen deze lijn werken we aan de mogelijkheid voor iedereen om mee te doen aan de samenleving. We noemen dat een inclusieve samenleving. We geven uitvoering aan het VN-verdrag handicap. Inwoners hebben de mogelijkheid om mee te doen: we streven naar toegankelijke vrijetijdsvoorzieningen voor iedereen. Alle inwoners van de Gemeente Oldebroek hebben de mogelijkheid om mee te doen aan de samenleving door scholing, werk, vrijwilligerswerk of dagbesteding. Binnen deze lijn is gewerkt aan de mogelijkheid voor iedereen om mee te doen aan de Oldebroekse samenleving. Door scholing, werk, vrijwilligerswerk of dagbesteding. Maar ook door toegankelijke vrijetijdsvoorzieningen voor iedereen.

Lijn 4: Doorgaande transformatie binnen het sociaal domein

Binnen deze lijn willen we bewerkstelligen dat de transformatiebeweging in Oldebroek doorgaat: de sociale basis in de dorpen voorop, een sluitende sociale basisinfrastructuur ter voorkoming van problemen, het eigenaarschap voor problemen én oplossingen ligt op de juiste plek en oplossingen worden zoveel mogelijk gevonden in het gewone dagelijkse leven.

Binnen deze lijn werken we continu aan de transformatie van het sociaal domein. Dat gaat niet snel en niet in grote stappen. We blijven de beweging stimuleren: de sociale basis in de dorpen voorop, een sluitende sociale basisinfrastructuur ter voorkoming van problemen, het eigenaarschap voor problemen én de oplossingen ligt op de juiste plek en oplossingen worden zoveel mogelijk gevonden in het gewone dagelijkse leven.

Ontwikkelingen

In de afgelopen jaren zijn er ontwikkelingen geweest die van invloed waren op de uitvoering binnen het sociaal domein.

Coronacrisis

Begin 2020 brak de coronacrisis uit. Ruim een jaar was de uitvoering van het beleid sociaal domein bezig en de plannen voor 2020 lagen klaar. De coronacrisis had zeer veel impact op het leven van iedereen. Angst voor ziekte en dood, rouw om overledenen, onzekerheid over het verloop van de crisis, sociale isolatie en eenzaamheid, lockdowns, thuiswerken, verplichte sluiting van bedrijven en scholen, voor bezoek gesloten zorginstellingen, online wereld. De coronacrisis heeft ook heel veel impact gehad op de uitvoering van het beleid sociaal domein. De mogelijkheden om contacten te onderhouden met inwoners, vrijwilligers en professionals waren beperkt en vaak gereduceerd tot online. De ervaring leerde uiteindelijk dat veel online wel mogelijk is, maar dat op de momenten dat het ertoe doet, face to face contact een must is. De coronacrisis heeft ons geleerd hoe onvoorspelbaar een situatie kan zijn. We zien de consequenties van de coronacrisis: toegenomen wantrouwen richting met name de landelijke overheid, tweedeling in de samenleving op het gebied van vaccinaties en maatregelen.

Continue druk op financiën

Al vanaf de start van de decentralisaties Sociaal Domein in 2015, lag er grote druk op de financiën binnen dat sociaal domein. Dit zorgde ervoor dat lange tijd de focus heeft gelegen op het bieden van zorg en ondersteuning in combinatie met het beheersbaar maken van de uitgaven en sturing op financiën. Naast dat deze financiële druk aan de ene kant helpend was om scherpe keuzes te maken, stond dit stond soms ook op gespannen voet met de inhoudelijke opdracht: werken aan transformatie en preventie.

Effecten demografische ontwikkelingen

In de jaren vanaf 2019 werden de voorspelde demografische ontwikkelingen zichtbaar. De bevolking telt relatief veel senioren en de dubbele vergrijzing neemt toe. Deze trend zal zich de komende jaren ook nog voortzetten, weten we uit gegevens van bijvoorbeeld het CBS.

2. Tellen

Burgerpeiling

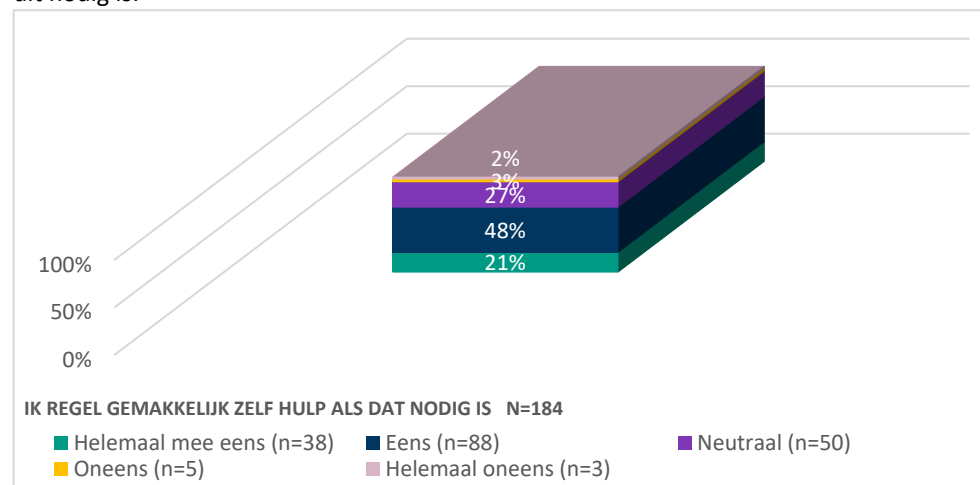
Eind 2023 is er een burgerpeiling gehouden onder de inwoners van gemeente Oldebroek. Deze burgerpeiling is niet één op één dezelfde als voorafgaand aan het programma in 2019. Het onderzoek dat gedaan is draagt wel bij om antwoord te geven op de doelen uit het programma Transformatie Sociaal Domein.

Voor de burgerpeiling zijn 1002 inwoners uitgenodigd van 18 jaar en ouder. 194 deelnemers hebben het onderzoek afgerond, dit is 19,36%. Van de 194 responses komt uit ongeveer elke dorpskern 18%. Uitzondering hierop is Noordeinde met een respons van 8% van de 194. 176 van deze respondenten zijn 40 jaar of ouder. En 157 zijn er 55 of ouder.

Hieronder worden de antwoorden op de burgerpeiling gekoppeld aan de doelen uit het programma Transformatie Sociaal Domein.

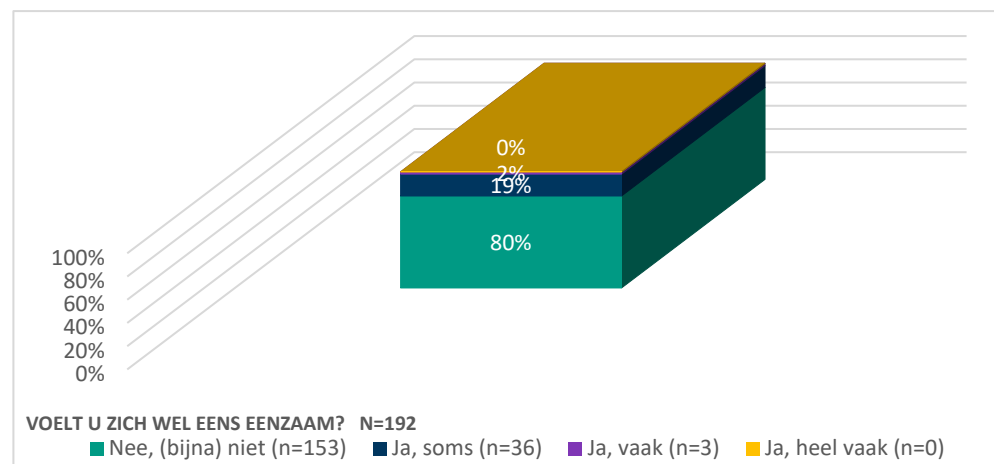
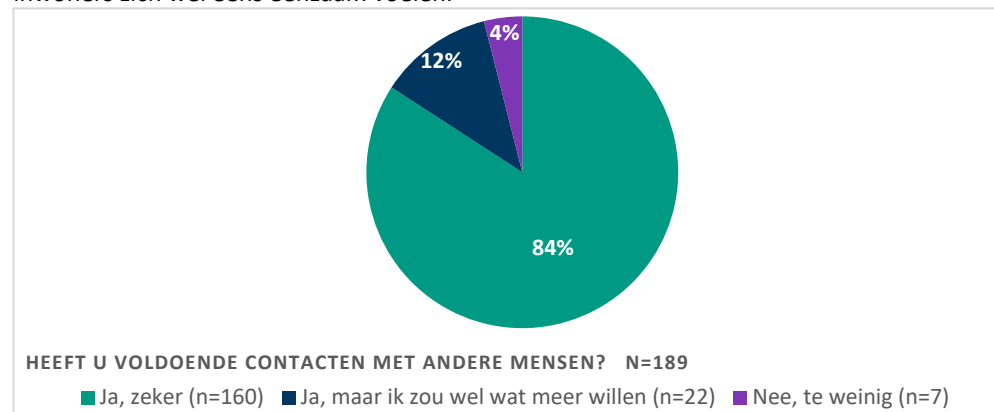
Doel: Inwoners ervaren een toename van hun eigen kracht van 8,23 (2017) naar 8,3 (2022) (Bron: Burgerpeiling VNG).

In 2023 geven inwoners aan dat de algemene tevredenheid met hun leven een 8,13 is. Voor de algemene gezondheid geven inwoners als cijfer een 7,59. Als het gaat over eigen kracht is er de vraag gesteld of inwoners makkelijk zelf hulp regelen als dit nodig is:

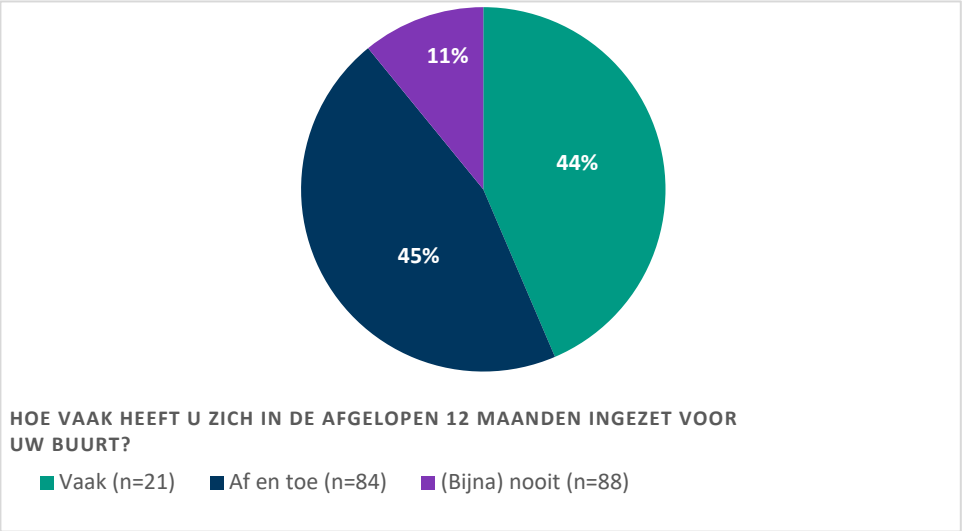
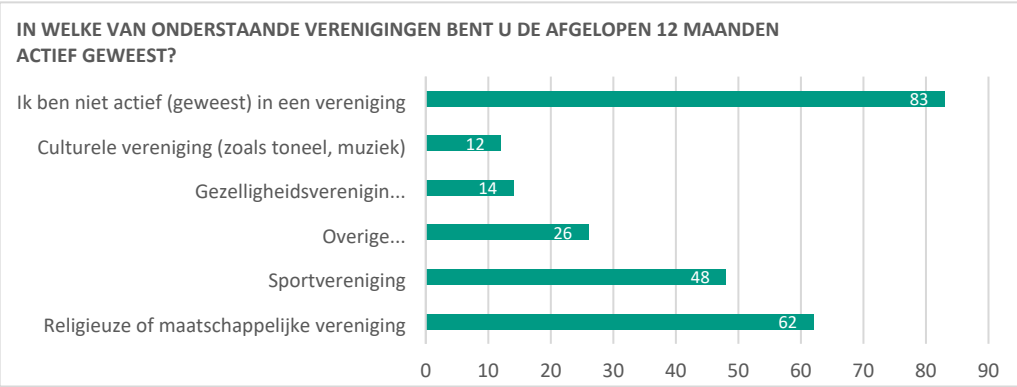
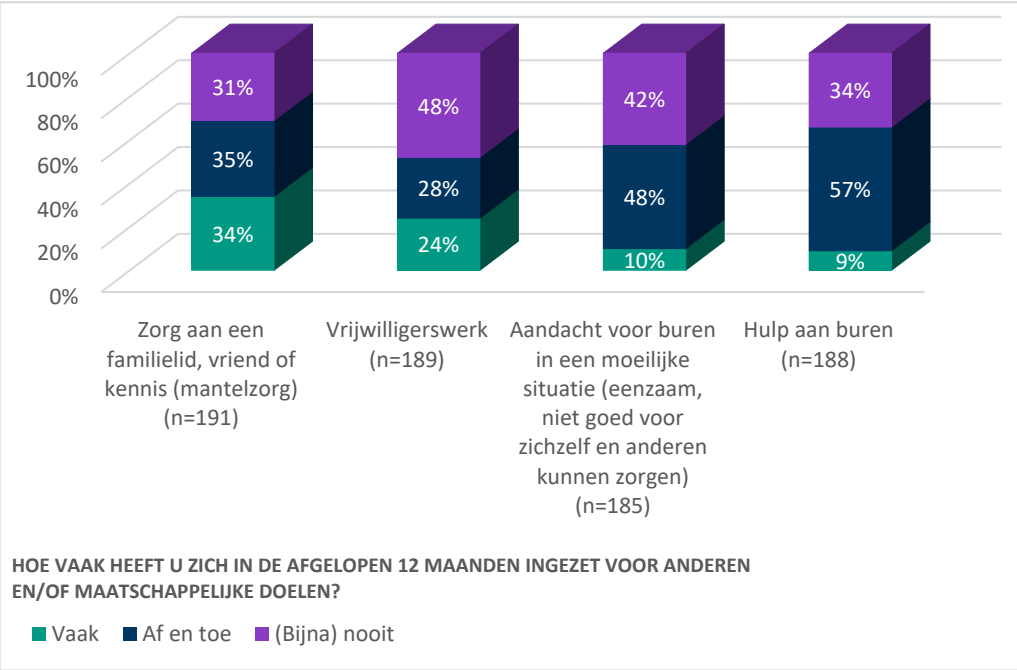
Doel: Inwoners ervaren een toename van betekenisvolle sociale relaties van 7,56 (2017) naar 7,8 (2022) (Bron: Burgerpeiling VNG).

In de peiling zijn twee vragen gesteld in het kader van betekenisvolle sociale relaties. De eerste gaat over het voldoende contact hebben met andere mensen. De tweede over of inwoners zich wel eens eenzaam voelen.

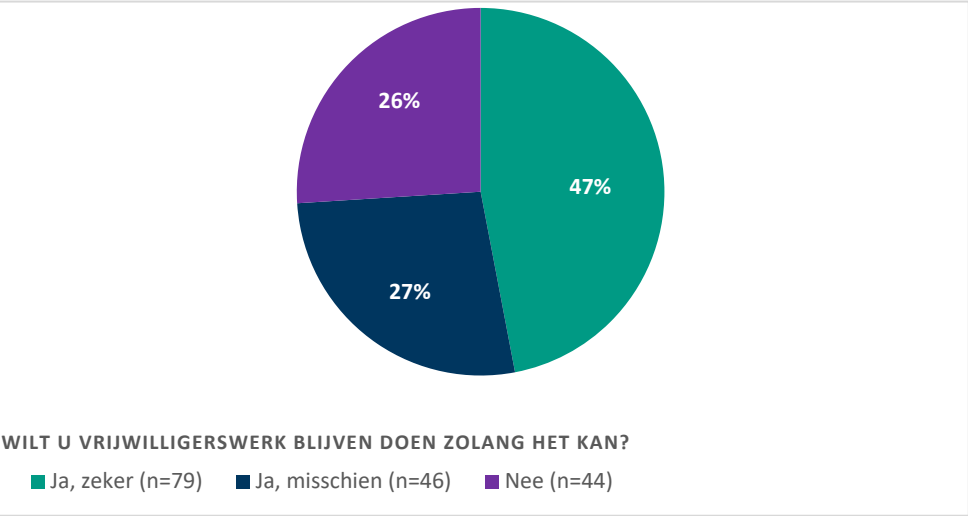

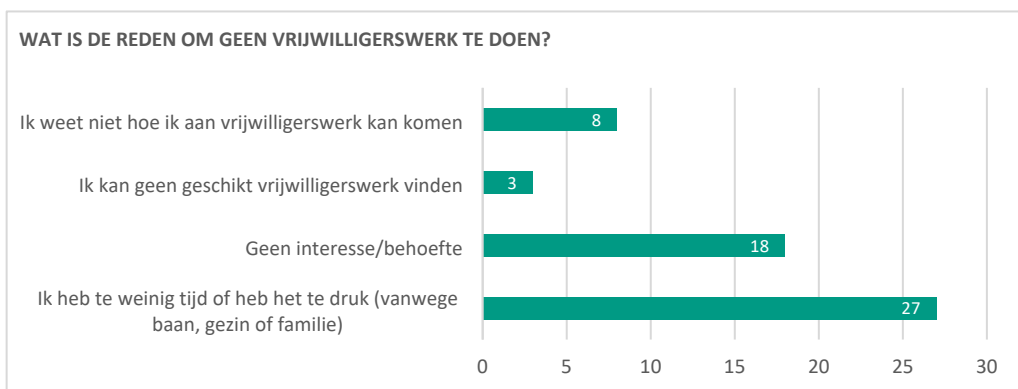
Doel: % inwoners dat vrijwilligerswerk doet stijgt van 51% (2017) naar 55% (2022) (Bron: Burgerpeiling VNG).

Uit de peiling blijkt dat het aantal inwoners dat vrijwilligerswerk doet (af en toe of vaak) 52% bedraagt. Daarbij konden inwoners aangeven bij wat voor vereniging ze actief zijn geweest en op welke manier ze zich voor hun buurt ingezet hebben.

Tot slot is in het kader van vrijwilligerswerk gekeken naar de motivatie van inwoners en of ze dit willen blijven doen.

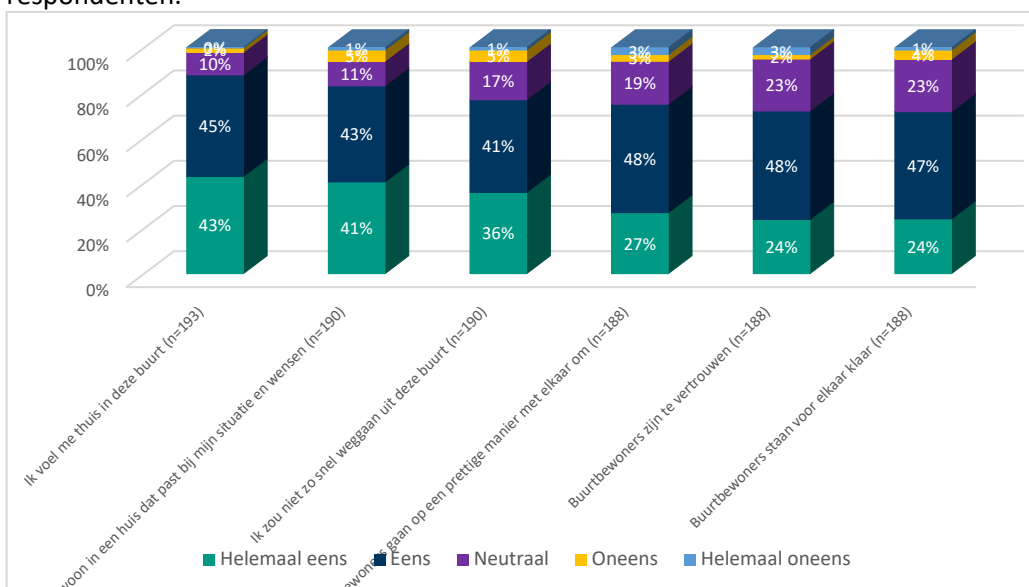

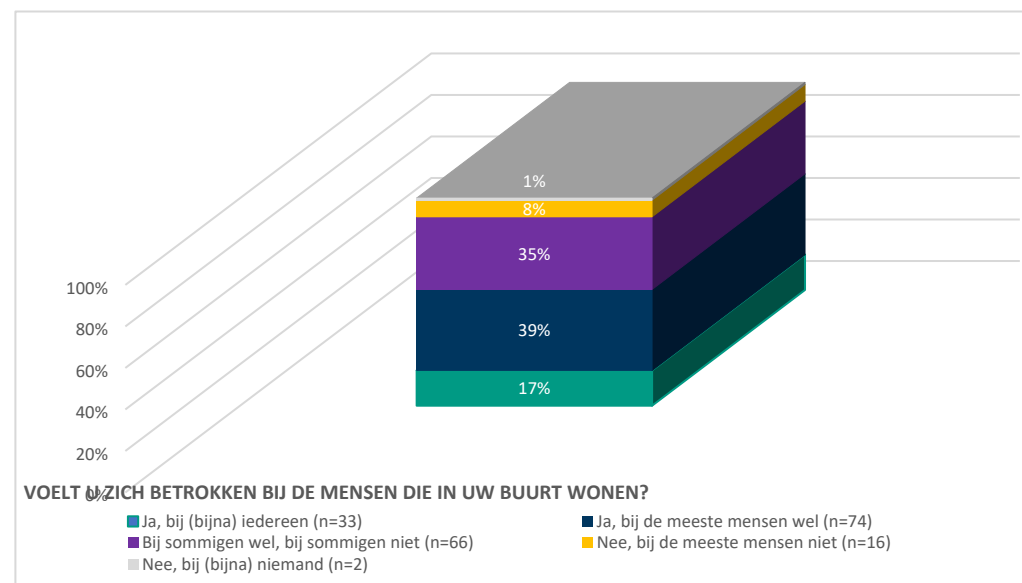
Doel: Inwoners ervaren verbondenheid met buurt van 7,27 (2017) naar 7,5 (2022)
(Bron: Burgerpeiling VNG).

In de burgerpeiling is een aantal aspecten gemeten die gaan over de ervaring met inwoners met hun buurt. Op de vraag hoe prettig vindt u het om in uw buurt te wonen (cijfer 1 t/m 10) komt een gemiddeld cijfer van 8,3.

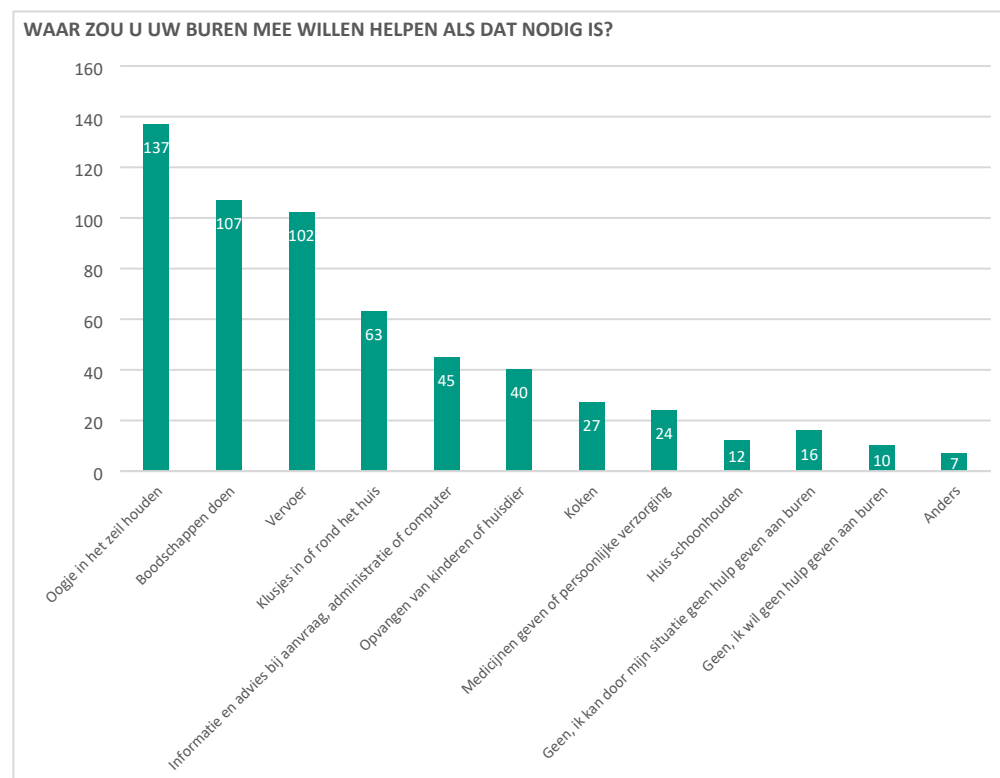
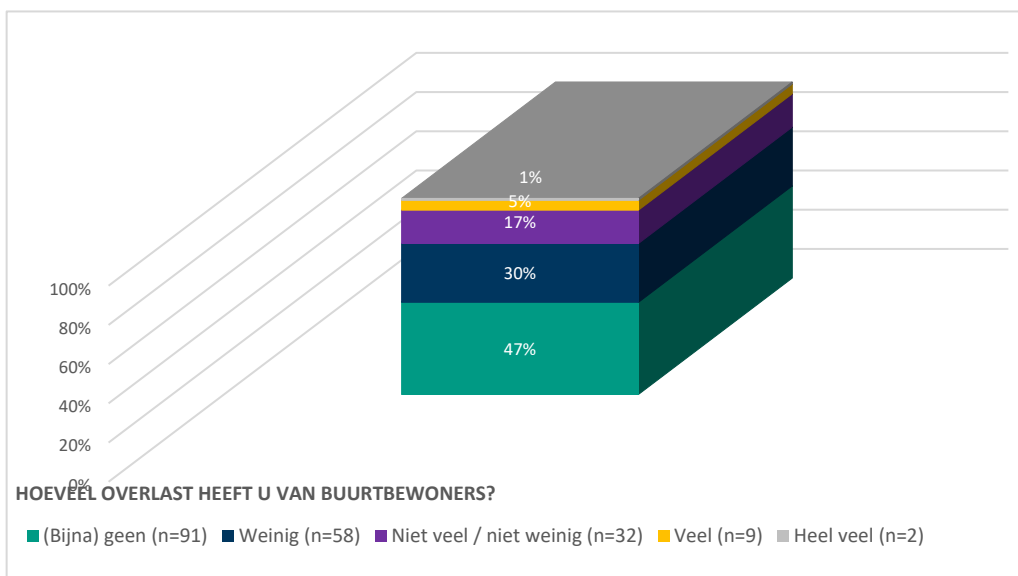
Daarnaast zijn verschillende aspecten over de buurt uitgevraagd aan de respondenten.

In hoeverre inwoners zich verbonden voelen is gemeten aan de hand van de vraag of inwoners zich betrokken voelen bij de mensen in hun buurt.

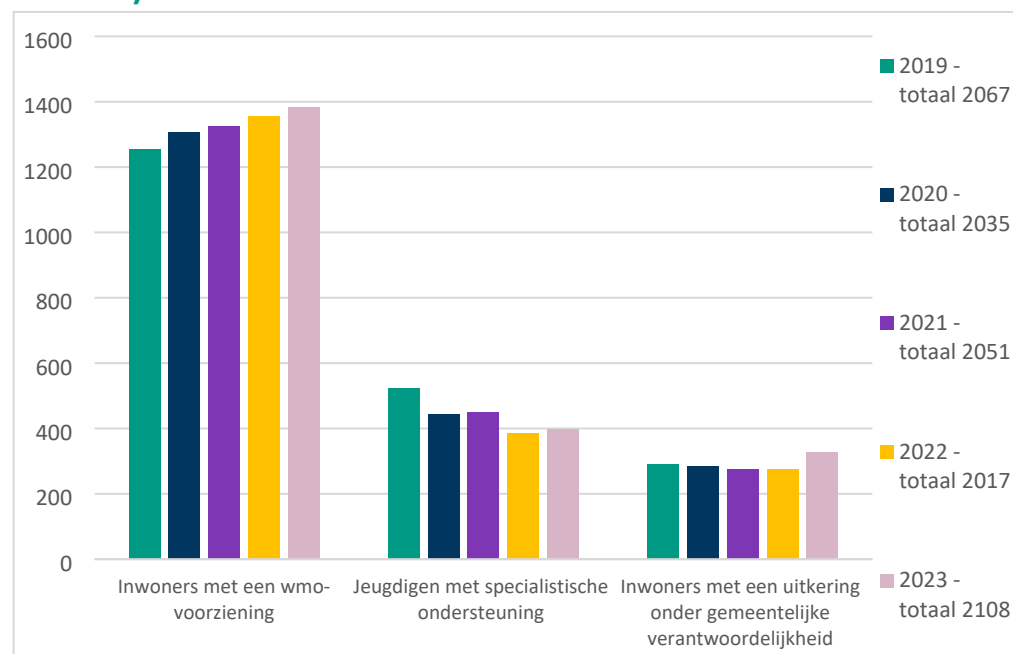
Daarnaast is ook gekeken in hoeverre inwoners overlast ervaren van hun buurtbewoners.

Overzicht cijfers kwartaalrapportages

In de kwartaalrapportages Sociaal Domein is elk kwartaal een weergave van de belangrijkste cijfers van Jeugd, Wmo en Participatie te vinden. Hier is een overzicht van de trends en ontwikkelingen van de afgelopen vijf jaar op de belangrijkste thema's van het sociaal domein te vinden.

Gemiddeld aantal personen met een individuele voorziening (per domein)

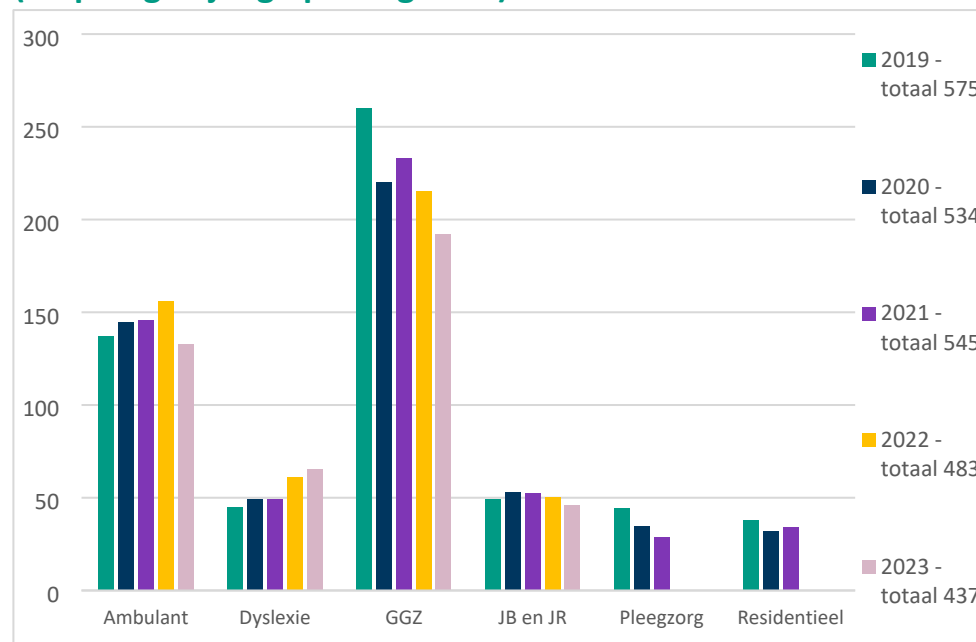

In deze weergave zien we dat het aantal personen met Wmo-voorziening in de afgelopen jaren is toegenomen. Bij jeugd zien we een afname over de jaren, waarbij de kanttekening is dat er in 2023 een lichte toename is. Bij het aantal inwoners met een uitkering onder gemeentelijke verantwoordelijkheid zien we dat er in 2023 een toename te zien is.

Jeugd

Het aantal jeugdigen met specialistische ondersteuning is in de afgelopen vijf jaar afgenomen. Hierin zien we verschil per segment.

Jeugd – Gemiddelde aantallen specialistische ondersteuning (hulpvragen jeugd per segment)

De opvallendste afname is die in de GGZ. Hier zijn we van 260 jeugdigen gemiddeld over 2019 naar 192 jeugdigen gemiddeld in 2023 gegaan, een afname van 26%. Op ambulant zien we dat er van 2019 tot 2022 een stijging is geweest in het aantal jeugdigen met een specialistische ambulante ondersteuning. In het laatste jaar is deze echter afgenomen.

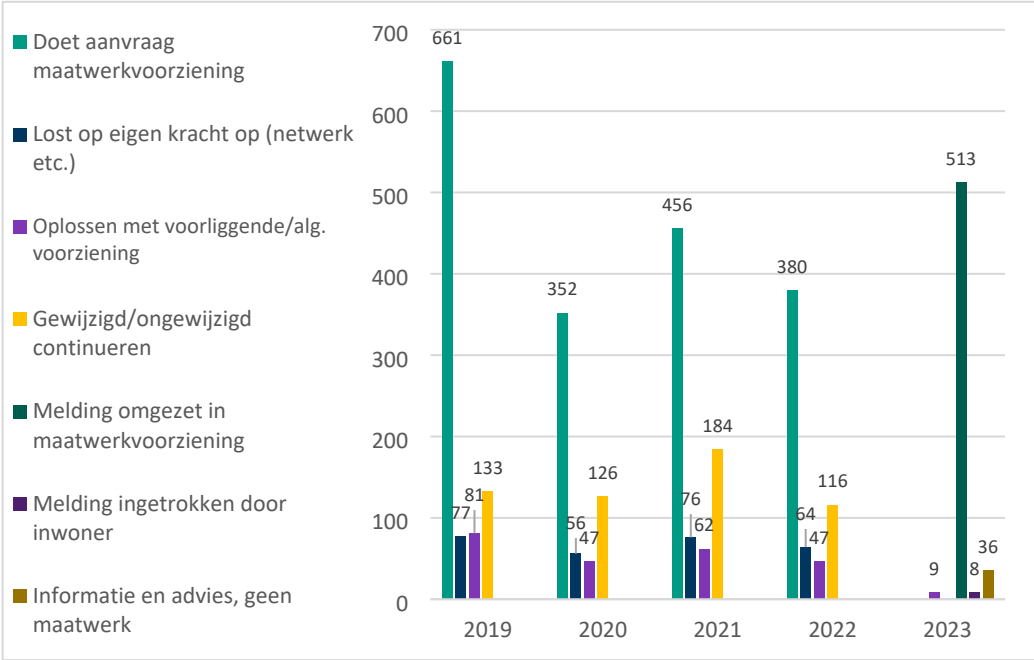
Voor pleegzorg en residentieel zijn de cijfers niet over vijf jaar te vergelijken, omdat we in 2022 zijn overgegaan naar een nieuwe inkoopstelsel. Deze had tot gevolg dat deze jeugdigen in andere categorieën zijn verdeeld. De afname die te zien is bij pleegzorg in de jaren 2019 t/m 2021 is wel opvallend te noemen.

Bij dyslexie zien we een toename. In 2019 waren er 55 jeugdigen met een dyslexie onderzoek en/ of behandeling. In 2023 is dit gestegen tot 66 jeugdigen.

Wmo

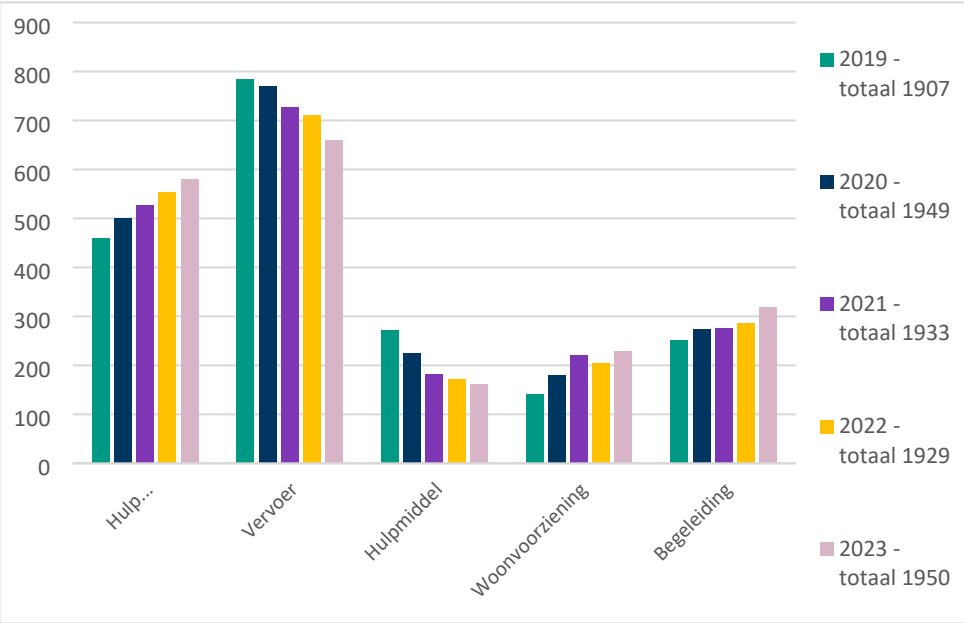
WMO – aantal meldingen per jaar

Onderstaand overzicht laat het totaal aantal verwerkte meldingen en het resultaat daarvan zien. Over het vierde kwartaal van 2022 zijn geen cijfers beschikbaar vanwege de overgang naar een nieuw systeem. In 2023 zijn gegevens in het nieuwe systeem beschikbaar, maar worden in andere categorieën onderverdeeld.

WMO – maatwerkvoorzieningen

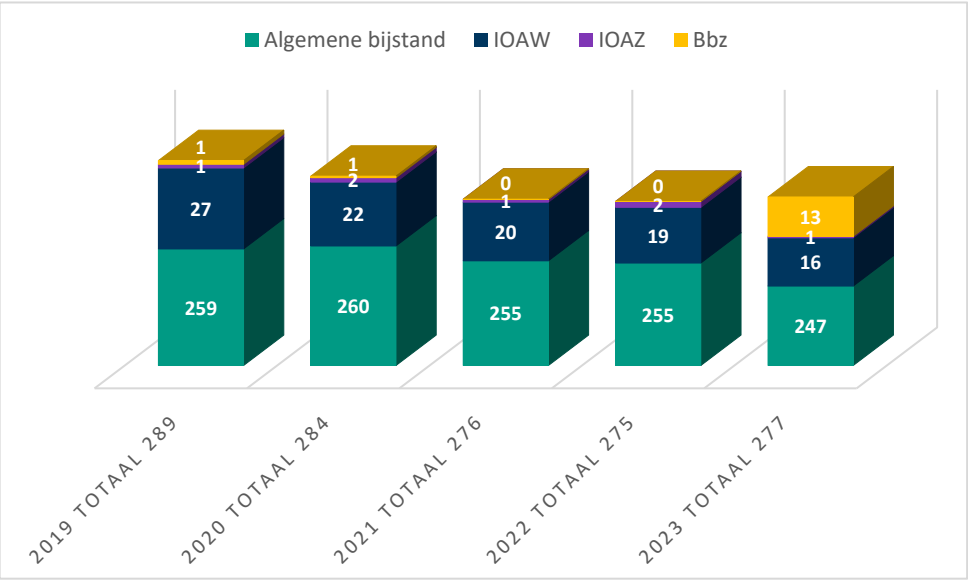
Onderstaand overzicht laat zien hoeveel Wmo-maatwerkvoorzieningen de gemeente Oldebroek gemiddeld per jaar heeft verstrekt.

De verschillen over de categorieën zijn opvallend. Bij hulp bij huishouden en begeleiding zien we een sterke toename in het gebruik. Bij hulpmiddelen en vervoer zien we juist een sterke afname.

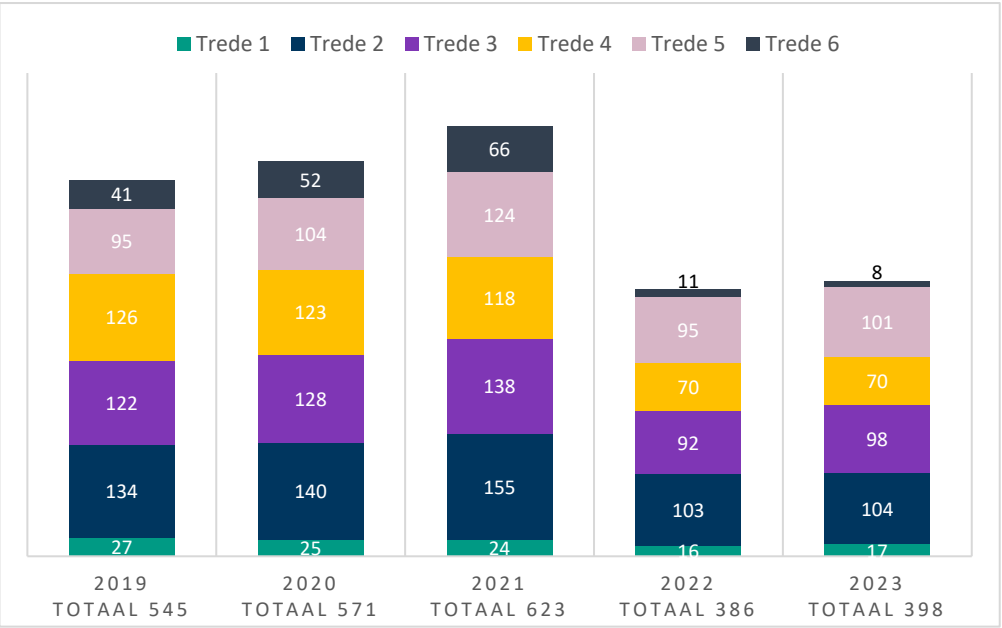
Ontwikkeling aantal bijstandsuitkeringen

In onderstaand overzicht is weergegeven hoeveel bijstands-, IOAW-, IOAZ- en Bbz-uitkeringen er gemiddeld per jaar zijn verstrekt.

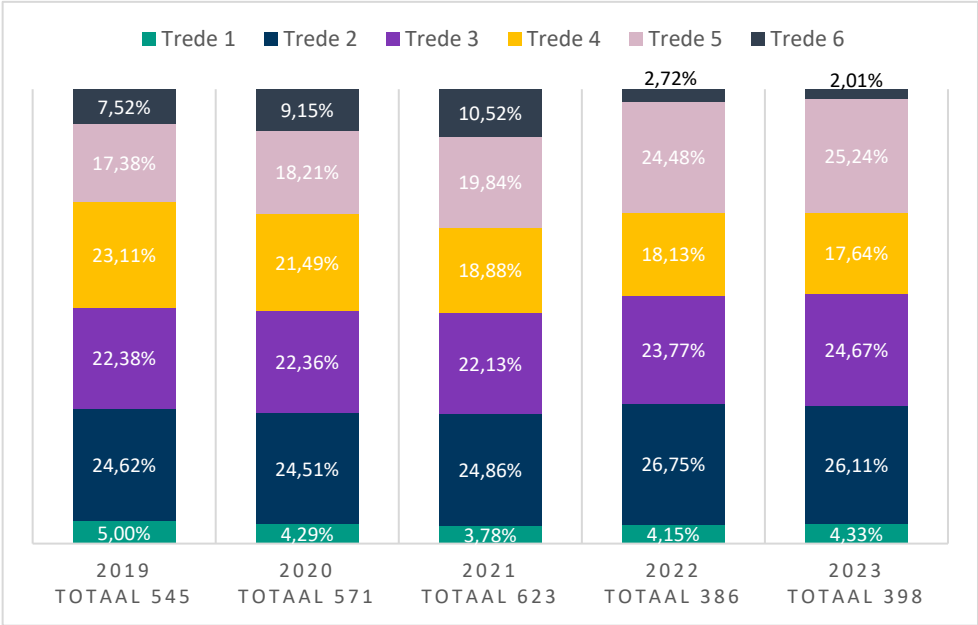
Tussen 2019 en 2021 zien we een duidelijke afname in het gebruik van de bijstandsuitkeringen. Tussen 2021 en 2023 stabiliseren het aantal bijstandsuitkering en is het gebruik nagenoeg gelijk. Opvallend in 2023 is de sterke toename in de bijstandsuitkering voor zelfstandigen.

Ontwikkeling participatieladder in aantallen

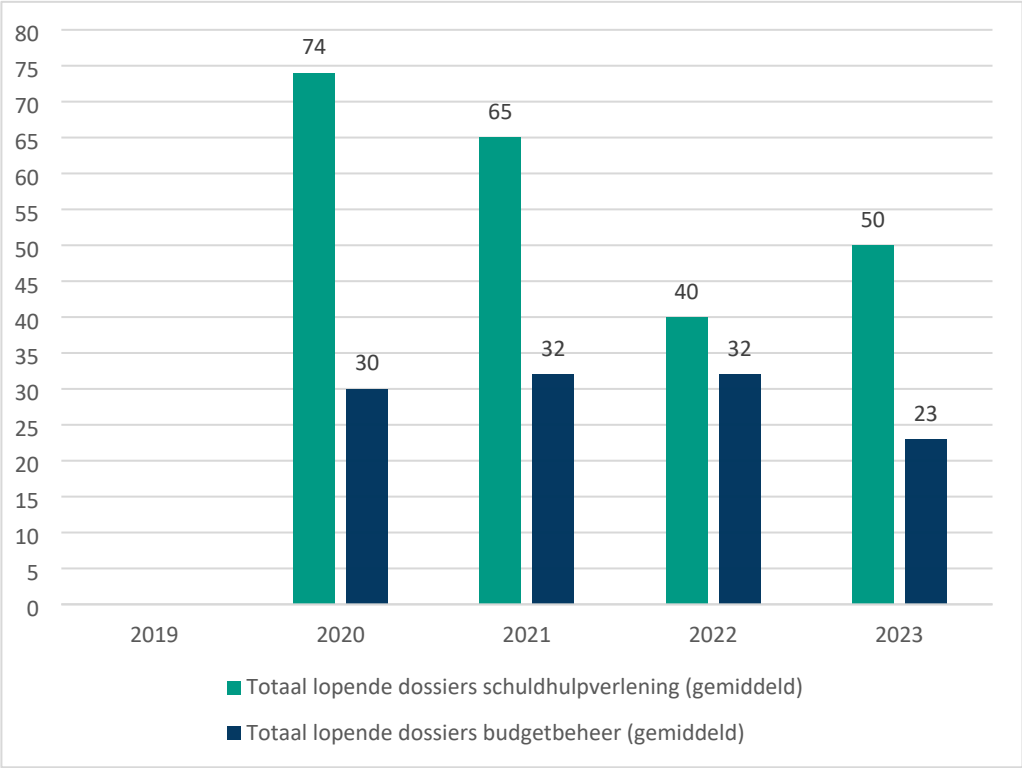

Het overzicht van de participatieladder laat zien dat er na 2021 een verschuiving is geweest. Dit komt omdat er na 2022 een andere administratie is gevoerd dan daarvoor. Hierdoor is het lastig om de trends weer te geven over 5 jaar.

Ontwikkeling participatieladder in percentages

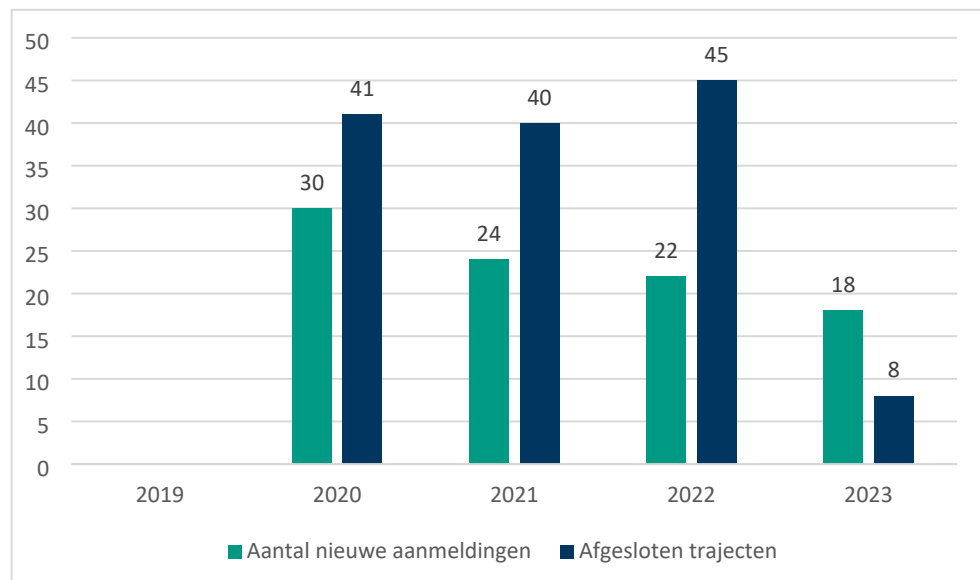

Schuldhulpverlening – overzicht schulddienstverlening

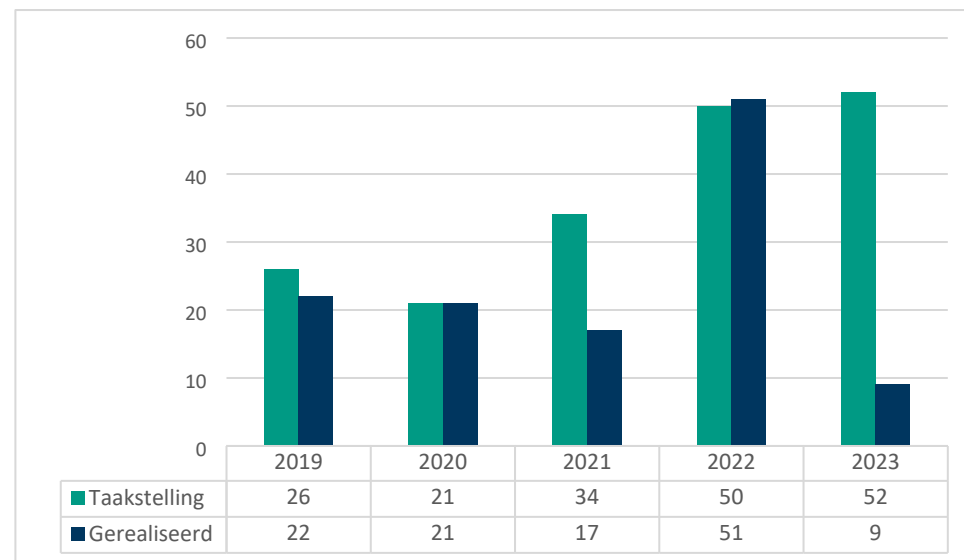

Bij dossiers schuldhulpverlening zien we dat het aantal trajecten in de afgelopen jaren gedaald is, op 2023 na. Toen was er weer een stijging te zien in het aantal lopende dossiers. Bij het aantal dossiers budgetbeheer zien we een wisselender beeld. Hier was in 2021 een piek te zien in het aantal dossiers.

Schuldhulpverlening – aanmeldingen en afgesloten trajecten

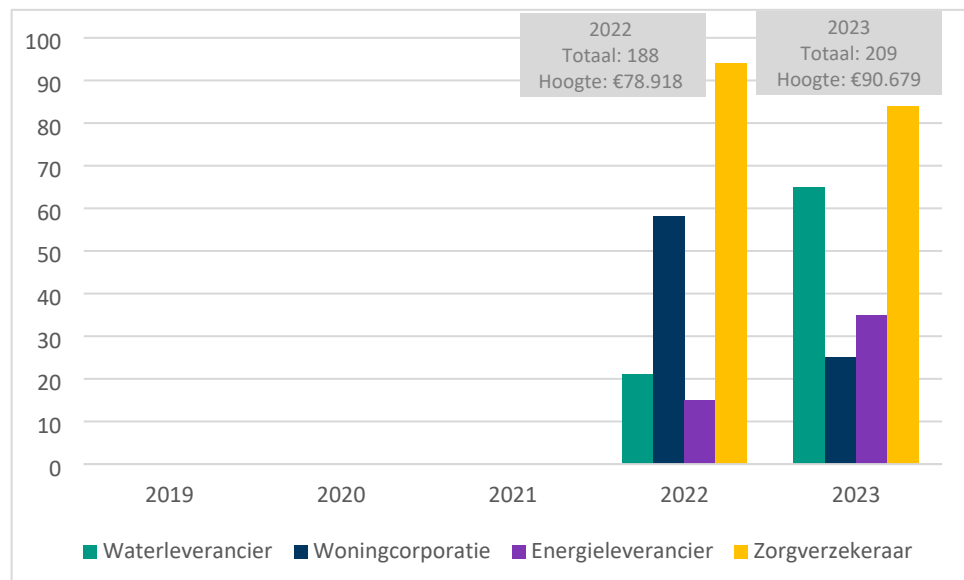

Statushouders – overzicht taakstelling en daadwerkelijke huisvesting

Het realiseren van de taakstelling voor de huisvesting van statushouders is in de meeste jaren gelukt. Alle statushouders die zijn geplaatst hebben begeleiding ontvangen vanuit het traject inburgering. Dit betreft begeleiding vanuit Vluchtelingenwerk, financiële ondersteuning en onderwijs.

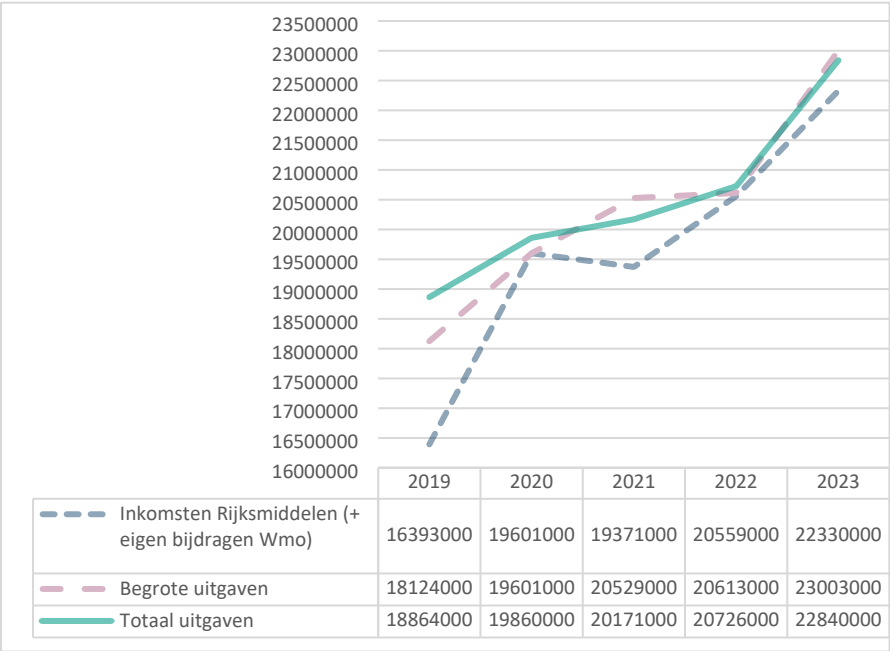
Vroegsignalering – overzicht meldingen

Vroegsignalering wordt sinds 2022 gedaan. We zien dat in 2023 het aantal meldingen vroegsignalering ten opzichte van 2022 is toegenomen. Dit zit vooral in het aantal meldingen van de energieleverancier. We weten dat partijen soms een lange aanlooperperiode hebben gehad om meldingen goed en tijdig te doen. Hierdoor is een vergelijking nog niet helemaal zuiver te maken.

3. Financiën

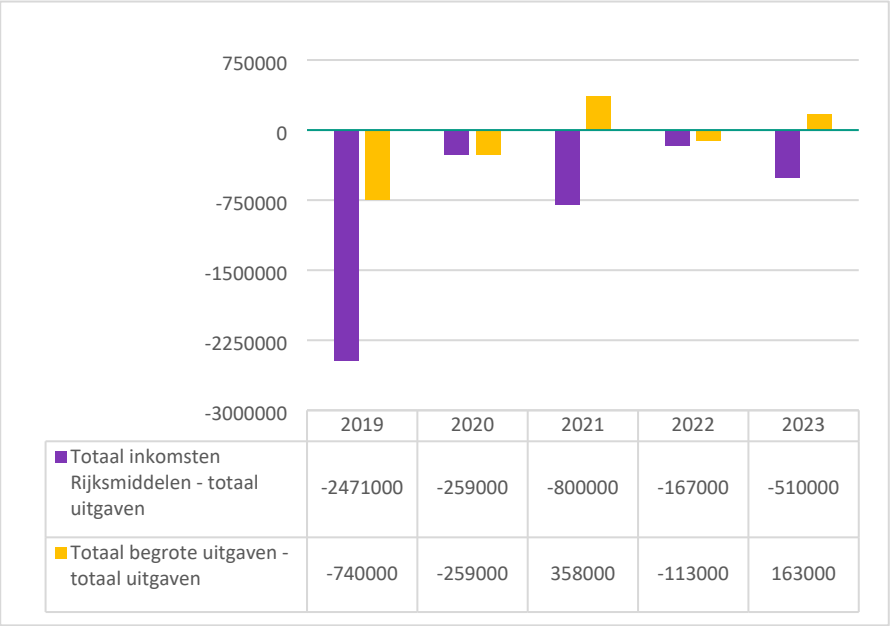
Inkomsten t.o.v. begrote en totaal uitgaven

Procentuele stijging totale uitgaven	2019	2020	2021	2022	2023
Procentuele stijging totaal jaar op jaar	0	5,28%	1,57%	2,75%	10,20%
Procentuele stijging totaal tov 2019	0	5,28%	6,93%	9,87%	21,08%

Procentuele stijging per categorie ten opzichte van 2019	2019	2020	2021	2022	2023
Procentuele stijging uitkeringen	0	5,98%	8,37%	8,22%	47,59%
Procentuele stijging participatie	0	7,26%	1,66%	-9,23%	-7,26%
Procentuele stijging WMO	0	11,91%	13,10%	17,11%	12,91%
Procentuele stijging jeugd	0	0,80%	4,71%	13,18%	21,56%

Verschil inkomsten t.o.v. begrote en totaal uitgaven

Uitgaven per categorie

